

Ivan Segedi
Mladen Budinščak
Hrvoje Sertić
Nenad Kuštro

ANALIZA RAZLOGA ZA BAVLJENJEM SPORTOM KOD DJECE VIŠIH RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

1. UVOD

Sport predstavlja vrlo bitnu kariku u prevenciji bolesti i zdravom stilu života. Iz tog se razloga čini sve da se što većem broju ljudi omogući tjelesno vježbanje: kreiraju se programi vježbanja za sve individualne potrebe pojedinca, otvara se velik broj različitih klubova, daju se financijski poticaji i sl. Ipak, kao da se zaboravlja jedna vrlo važna karika u cijelom procesu: što se događa kada se netko uključi u određeni sportski program? Kako se dalje odvija taj proces? Iz kojeg razloga se događa odustajanje od sportske aktivnosti? Poznato je da je odustajanje od bavljenja sportom velik problem u svim sportskim klubovima te da se navike svakodnevnog vježbanja zadržavaju samo u manjem postotku populacije.

Cilj ovog rada je analizirati razloge za bavljenjem ali i za odustajanjem od sportske aktivnosti kod djece viših razreda osnovne škole.

2. METODE RADA

Uzorak ispitanika ovog istraživanja čini 566 učenika (271 ženskih i 295 muških) viših razreda osnovne škole (5. – 8. razred) u gradu Jastrebarsko.

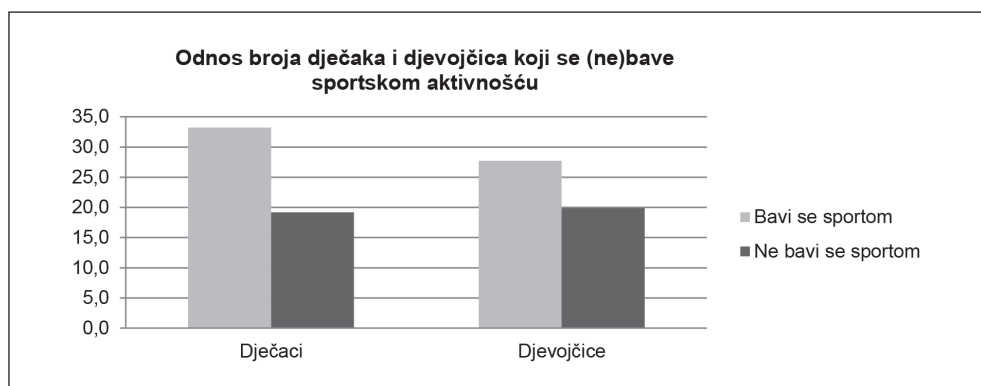
Podaci su prikupljeni pomoću pisane anonimne ankete, koja se provodila u svibnju, a provodili su ih nastavnici tjelesne i zdravstvene kulture ili razrednici pojedinih razreda. Podaci koji su prikupljeni obradili su se frekvencijsko-proporcijskom analizom te cross tabulacijom podataka u SPSS programu.

Ovaj rad sadržava samo dio podataka istraživanja športske zajednice grada Jastrebarsko: „Procjena stanja mišljenja i navika učenika i učenica osnovne i srednje škole o športskim djelatnostima u gradu Jastrebarsko“. Iako je uzorak ispitanika obuhvatio samo učenike iz jednog grada u Hrvatskoj, predstavljeni su oni podaci koji bi se mogli projicirati na cjelokupnu populaciju učenika osnovnih škola u Republici Hrvatskoj te koji bi mogli ukazivati na trenutno razmišljanje mladih o bavljenju sportom.

3. REZULTATI I RASPRAVA

Na pitanje bave li se trenutno kakvom sportskom aktivnošću, osim na nastavi tjelesne i zdravstvene kulture, učenici OŠ u većoj su mjeri dali pozitivan odgovor. Drugim riječima, od njih 563, koliko ih je dalo odgovor na ovo pitanje, njih 343 (60,92%) je odgovorilo kako se bavi nekom sportskom aktivnošću, dok je njih 220 (39,08%) odgovorilo da se ne bavi nikakvom sportskom aktivnošću.

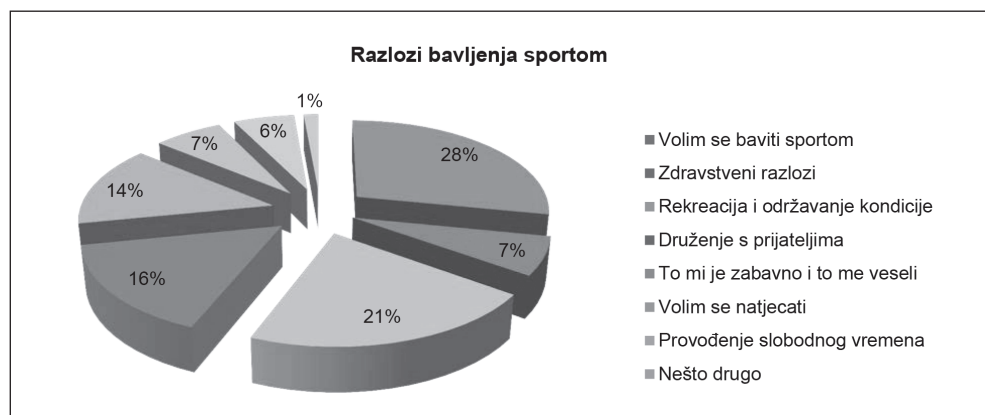
Promatrano po spolu: 33,2% dječaka i 27,7% djevojčica je odgovorilo kako se trenutno bavi nekom sportskom aktivnošću, dok je 19,2% dječaka, odnosno 19,9% djevojčica dalo negativan odgovor na ovo pitanje. Iako je broj sportaša veći ipak nam se čini da je broj onih koji nisu obuhvaćeni sportskom aktivnošću puno veći nego što bi trebao biti. Iz tog se razloga obavezna nastava TZK u školama mora shvatiti kao mjesto i vrijeme gdje velik broj mladih ljudi ima jedinu priliku za funkcionalno motorički napredak. Ti trenuci imaju izuzetnu važnost, a profesori izuzetnu odgovornost u usmjeravanju razvoja djece koja se ne bave sportom.

Grafikon 1. Odnos broja dječaka i djevojčica koji se trenutno (ne)bave sportskom aktivnošću

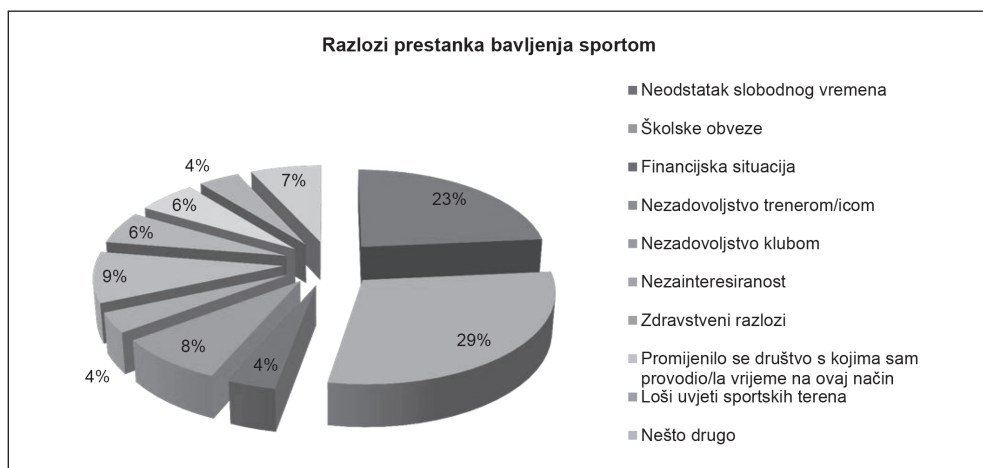
Ukoliko analiziramo razloge bavljenja sportom (grafikon 2.) možemo primijetiti da se najveći postotak (58%) odnosi na emocionalnu kategoriju: volim se baviti sportom 28%; druženje s prijateljima 16%; to mi je zabavno i to me veseli 14%. Na drugom mjestu je zdravstvena kategorija (28%): zdravstveni razlozi 7%; rekreacija i održavanje kondicije 21%, a natjecanja i osvajanje medalja je s 7% na trećem mjestu. Ovakvi podaci ukazuju na komponente koje bi trebao zadovoljiti trening u svakom pojedinom sportskom klubu. Narijetko smo svjedoci da je ovaj redosljed upravo obrnut. Naglasak se vrlo često stavlja na natjecanja i pretjerano „forsiranje“ mladih sportaša (Krželj, 2009). Ovo može biti i jedan od glavnih razloga opadanja broja

djece koja se bave sportom u starijoj dobi. Mišljenja smo da bi klubovi trebali stvoriti uvjete da se tijekom trenažnog procesa u prvi plan stavlja zadovoljstvo sportaša te pozitivne emocije koje se razvijaju sportom, a važnost zdravstvene komponente bavljenja sportom ukazuje na potrebu da upravljanje trenažnim procesom može raditi samo obrazovani stručnjaci koji će na pravilan način programirati sportsku aktivnost uvažavajući razvojne, ali i sve druge, značajke svojih sportaša. Slične rezultate u svom istraživanju ističu i Badrić i sur. 2008.

Grafikon 2. Razlozi bavljenja sportom

Nadalje, ispitanici koji su rekli kako su se prije bavili nekom sportskom aktivnošću, upitani su iz kojih razloga su se istom prestali baviti (grafikon 3.). Iako se kao dva su glavna razloga prestanka bavljenja sportom ističu, rekli bi, uobičajeni razlozi („školske obveze“ (29%) te „nedostatak slobodnog vremena“ (23%)) možemo ove odgovore promatrati i iz drugog kuta. Naime, uvjerenja smo da bi sportaši koji su sportom zadovoljili svoju emocionalnu komponentu, tj. koji su tijekom sportskog staža doživjeli visoku razinu ugone željeli organizirati svoj dan na način da se i dalje stignu baviti sportom. Tome u prilog ide i visok postotak odgovora u kojima se direktno ističu problemi u zadovoljenju emocionalne komponente: nezadovoljstvo trenerom/icom 8%; nezadovoljstvo klubom 4%; nezainteresiranost 9%; promijenilo se društvo s kojima sam provodio/la vrijeme na ovaj način 6%. Kada sport ne ispunjava emocionalnu komponentu dolazi do lakšeg odustajanja te preusmjerenja svog slobodnog vremena na neke druge aktivnosti.

Grafikon 3. Razlozi prestanka bavljenja sportom

4. ZAKLJUČAK

Definiranje najvažnijih razloga za bavljenje sportom, ali i najvažnijih uzroka za odustajanje od sportske aktivnosti bio je glavni cilj ovog rada. Dobiveni podaci ukazuju na činjenicu kako zadovoljavanje emocionalne komponente pojedinaca jest glavni način privlačenja i zadržavanja mladih u sportu. Ovi rezultati mogu biti jedna od smjernica u razvoju klubova te stvaranju navika svakodnevnog vježbanja kroz cijeli životni vijek.

5. LITERATURA

1. Badrić, M., Prskalo, I., Barić, A. (2008). Korištenje slobodnog vremena učenika osnovnih škola. U M. Andrijašević (ur.) Zbornik radova Međunarodne znanstveno-stručne konferencije kineziološka rekreacija i kvaliteta života., Zagreb, 23-24. veljače, pp. 43-50, Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
2. Krželj, V. (2009). Dijete i sport. U Aberle, N. (ur): Sekundarna prevencija u pedijatriji. 6. poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja. 27. veljača – 1. ožujak, Slavonski brod, Hrvatska.